

სამი ეტლი

I

მით მონაქროლ მწუხრის სიოს ტყის დუმილში ჩაქინა, დაძინარ ჰანგია ჰარმონია შობილ არეს მოეფინა...

კამ მოჰპარა დედამეფის საიდუმლო გაქცეული, გაუცივა პირზე სუნთქვა ცეცხლთა კრთობით დარჩეული...

ვინ გაიგო მზის შიკრიკა დილა ვინ ჰყო დაქვეული, ვამის სრბოლის ლამის ბინდში თან გადაჰყავა გზა-ქვეული...

რომ მიავნოს ყოფნის ზღაპრის ციათ შორის დამკვიდრებულს. აგერ, ეთერს მოსწყდა სხივი, გატყვევით, რალაც შავი, უღვევ სივრცეს გაედევნა უკეთებით ფრთა-ნაკრავი...

— ეგ სიკვდილის ეტლი იყო სიკაცულსთან შენართავი და მათ შუა წუთის ბრძოლით გასრიალდა ყოფნის ნავი!

II

ნისლში ჩანთქმულ აღმოსავლეთი აბრიალდა ცეცხლის ალი, გულის წარმტაც ფერადებათ აცემიდა მთის მწვერვალი, სულში აღსდგა აღმავრენა ღამით შობილ ფიქრში მქარალი...

სიოს რხვეით ვაღმოდრინდა მზის ფრინველი ძილ-გამქართალი. გაედვიდა ზღვის სიმღერას მყუდროებით შორს წაღებულს, გაედვიდა შრომის ქალაქს ნანგრევებით ქანდაცებულს...

საუკუნეთ მოძახილი შრომის ხეში სავსე დადიდა, მომავალმა გაიტაცა დაფრქვეული მიწის კენესა, შვიდ-ფერადი ცეცხლის ზოლი გარს მოეგლო ეათ სივრცესა...

და მოწყვეტილი თეთრი ელვა გამოეყო მათობ მზესა. მოაპარა დღის სიზმარი ჯერ მიწისაგან აუხსნელი, თან წილში უჩინარათ ჩაიხვიდა მან ყოველი...

— ეგ სიკვდილის ეტლი იყო, — ააქულა ქაოსს ბნელი, ტანჯულ აწმუოს სავარჯიშოდ დაუტოვა ბრძოლის ველი!

III

მიპქრის, მიპქრის ისევ ბურთი თვალ-გაღწევიდან მსოფლიოსი, მღერს სამოთხის უცხო ქნარი სიმფონიით დანაოსი, მზის კისკისში ჩაქარვულა საიდუმლო საწუთროსი...

ყოფნის ბეჭე აფრენილა ხეშიაღი სრულ-ქნლი დროსი. ადამის ძეთ სმენას უტკობს ქერუბიმთ ხმა განაქროლი, ბნელ წარსულში მრისხანე ცა, დღეს კასკასებს ვითა ბროლი...

ტკბილ წუთებით მილუღული ზღაპრის ამბობს თვით ფოთლო, ყვავილი შორის დანაწარმობს ფიქრი ელვათ შენასბროლი, ცას უცვნიდა მიწის ძალა, მიწას ზეცა აუხსნია, საუკუნეთ ბარკილები რღვევის ვეშას დაუღრღნია...

დილის კომკოს ღამის სახე შუქის ფრქვევით გარღვექნია და ის ფერფლი აპლონისა ნახ სიმღერა დაუქნია. მაგრამ აგერ ზღვის უფსკრულით ამოიჭრა ელვის ქარი და საოცარ ამოკვეთისთ გაარღვია საღვაც კარი...

— ეგ სრულ-ყოფის ეტლი იყო ეამთა ორთქლით გაბზარული: დასასრულის პირველ საშობო ჩიხვიდა დასასრული!

5. ჩხიკავაძე.

ნამყო დროს მრავლ. რიცხე. მესამე. ხანა ნენ-ის მაგიერ ენ-ზე რომ დავაბოლოვით რა უშავს, რომ აზრი არ დაზარალდეს, აზრი არ შეიცვალოს. აი ქვემოთ ამის მაგალითები:

- ისინი შეიქმნენ. მოაკლით პირ. 5 და გამოვა შეიქმნენ შენ. ისინი იღვწენ... იღვენ (შენ) შეადგენ— შეადგენ (შენ) წარამოიღვენ— წარამოიღვენ (შენ) მოიღვენ— მოიღვენ (შენ) ეუბნენ— ეუბნენ (შენ) წავიდნენ— წავიდნენ (შენ) იწვენ— იწვენ (შენ) დაიღვენ— დაიღვენ (შენ) დიღვენ— დიღვენ (შენ) დაადგენ— დაადგენ (შენ) ჩავიდნენ— ჩავიდნენ (შენ) წაიღვენ— წაიღვენ (შენ) იქმნენ— იქმნენ (შენ)

ივანე ავალიშვილი.

თავდოკა კვალილი და თათარხანი

ვერც კი ჩამოსთვლის კაცი, რამდენი თვალსაჩინო მოძღვარი და მამოძირკვენი ჰყვანდა საქართველოს. აგერ თვედროვ კველთელი თათარხანის წინ, 1609 წელს, თბათვეს. მგვსწავლეთ, ღორო, მცხეთიდან დარიალისკენ მიმავალი მოკლე გზა და აგრევე გვიხარს, სად ბინადრობს თქვენი ხელმწიფე ლუარსაბი, თუ არა და ახლავე თავს გაგაგდენინებთ, ეუბნებოდა თვედროვს მალაღას ლაშქარიდან დაბრუნებული და ყირიმს მიმავალი ხანი ავლაძე-თათარხანი.

„მომიქვით“ და გაუძღვა თრიალეთის უღრას ტყეებისა და უზო-უკველო ოღრო-ოღროებისკენ.

მგულში უხაროდა კეთილს მომგონის, რომ თათარხანს, რომელსაც თან 30,000 მეთოხარი ჰყვანდა, გზა-გვალს აუბნევდა, დააბანდებდა იმდენს ხანს, ვიდრე ლუარსაბი შეიტყობდა მტრის შემოსევის ამბავს, შეპყრებდა თავისს ლაშქარს და სამშობლოს ხისინდა აკლდობდა.

მტრებმა უთხრეს: „მეფეზედ მიგვიძელუ, უკან მოგაქვით სრულებით.“ მღვდელი თვედროვ უორს კაცს ექირა მხარ-შეკურთ, ხელი ხელზედან სულებით.

მღვდელმა გულში თქვა: „მე მომკლავს, არ დავიკარგო სულებით.“ ეს განიზრახა: „მეფეზედ მიუძღვე ჩემი შიშითა, თან დავიღვენო ლაშქარი, უმრავლეს ზღვის ქვეშითა, მტრის ფაფარუქობდენ გაბარებით და იშინათ?!“

არავინ დაერჩებოდა უკუდავად, ვინც რომ დედითავნ ვიჭიოდა გადასწყვიტა-რა თავდადება ძმათა და მამულისათვის,

ერთაწინადად ჩაუძღვა, გზა ჩაგვლია ქუენა-ღრისანი, ცხირთზედ დიად შორს დარჩა,

მღვდელი თვედროვ, ყველა ერთად ხელს უწყობდა სახალხო განმორკიცებამი. სამაგალიტო ბრუტოსი, ბრუტოსი, რომელიც ღირსი როლი და მოკლეს ხმალსავით დაწვეა გუნის, მეტად უფერული და ბრუტოსი იყო. ბრუტოსის შესრულება გუნის მალ-ღრეს ფრიალდებოდა. იგი უსუსური ბავშვივით მოსთვლიდა გენიოსობის წინაშე.

ბრუტოსი, სულიერად გაწამებული ბრუტოსი, რომელიც თვით გამოკლავდა, რომ კაცს კასილის კეისარიზე მე წამაქვს, თვალთ ძილი აპარსებდა. „გუნის ხელში მშვიდობიან პრეტორიად გარდაქცეული რომელიც გულ-გრილად უყურებდა რომსს და კეისარსს. იგი მონობით აღიარებდა ატარებდა როლს იმ ღრის, როდესაც მის დიდ ბუნებრივ სულს მკვირავდა. „მე მშინიან რომაელებმა თავის ხელმწიფედ კეისარი არ იარჩილა,“ ექვი, რომელიც „საზოგადო მიწებს“ ალღობდა, რომ „მის მშენებელს“ და როგორც მესცვლის მის მშენებელს თავზე გვირავინა.“ როგორღობდა კეისარის სიკვდილის დროს, როდესაც მან თავის საყვარელ მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

როდესაც სამშობლოს კეთილშინდობის შესწრაფამა, ბრუტოსის მშინელი განცდა უნდა გადახდებოდა: მისი სულის გაყოფა კეისარსს და რომის გულგანათვის, გუნის მშენებელის ბრძოლა თავის მამობის ცივი მახვილი გაუტარა მეტად ცივი და უფერული იყო.

გვინებ, არ გამოიყრება თუ დრო გამოშვებით მივუძღვნი ხოლომე იაპონურ პატარ-პატარა ზღაპრებსა, მაგრამ ვიდრე ზღაპრები შევუღვებოდეთ, ურთოდ არ იქნება გავცინოთ მოკლედ ამ ზღაპრების შემკრების, იპონურ მწერლის, ლეფალო ჰიორნის ცხოვრებას.

ლაფალო ჰიორნი დაიბადა 1850 წ. იონის ერთ-ერთ კუნძულზე ლაფალიოზე და ამ კუნძულის სახანოვრად მასაც ლაფალიო დაარქვეს. თვითონ ტომით იპონელი არ იყო. მამა ინგლისელი სამხედრო ექიმი იყო, დედა ბერძენის ქალი.

ლაფალიოს დაბადების შემდეგ ისინი ინგლისში გადასახლდნენ. ბურუსიანი ინგლის ვერ შეუძრიდა ლაფალიოს დედა ბრწყინვალე საბერძნეთის შემდეგ, მიატოვა ოჯახი და სამშობლოში დაბრუნდა. ექიმმა ჰიორნმა სხვაზე დაიწერა ზღაპრები. დაიბნა პატარა ლაფალიო. შევიდა წლისა ის მიღარბა მღვთის მოწმეში დედამ წაიყვანა თავისთან გასახრდელად. ოჯახის ასე დარღვევას არ შეეძლო ლაფალიოს მგრძობა იპონურ სულზე მსახური გაგვენა ამ მოვინება.

პატარაობიდანვე ლაფალიო იეზუიტთა სკოლაში მოხვდა. წარმოიდგენთ, როგორ განსწავლდნენ აქ მას „წმ. მამები“. მართლაც თავისი ათვისებებით (მღვთის უარყოფა) შიშის ზარში ავდებდა არა თუ ამხანაგებს, მასწავლებლებსაც კი.

16 წლისამ მიატოვა დედა და ამ ხანიდან 19 წლამდე დაეხმებოდა ლონდონის ქუჩებზე, ყველასაგან მივიწყებულ, უბედური. დანამდვილებით როგორი იყო მისი ცხოვრება ამ 3—4 წლის განმავლობაში, არავინ იცის; იციან მხოლოდ, რომ ის ამ ხანში მოკვდავად იქნა კოლეჯი და იქვე დაიღუპა. დაიღუპა (პატარაობიდანვე კათოლიკე იყო). 19 წლის პატარა, განხივეულ ლაფალიოს ნიუ-იორკში ამოაყვანა ბებმა თავი. კაცი არ იყო აქ, რომ იმისათვის მეგობრობა გაეწია, არავინ იყო, რომ იმისათვის ლუკმა მიეწოდა. რაკი სუსტი იყო, მუშაობდა არ შეეძლო. სიმშობისაგან კუჭ-გამბარა, მიკნავებული, მონძემში გახვეული ლაფალიო ჩაქვიტებულ და სახლობს სამკითხველოში წინაგნებს. ღამე საღვამე სარაიში იქიანა. ამ ყოფაში იყო ოთხ წლამდე. ბოლოს კინკინათში (ჩრდ. ამერიკა) ერთ სტამბაში ასოთაწყობის ალფაბეტი იშვა. აქ მდებარეულია. ასოთაწყობიდან კორექტორებაზე გადავიდა, ამას მოჰყვა გახვეული რებორტორობა. ერთ პატარა კვირეულზე გახვეული გამოიქველდა კაცი იყო; მაგრამ გახვეული ცხრა კვირის ღონიღონის შემდეგ დაიქცა.

1877 წ. დაბრუნდა ისევ ახალ ორლანში. იყო ფელეტონების წერა ფრანგ რომანტიკოსების გემოვნებაზე და ყურადღებაც დამისახურა.

დედ გასაკვირველი იქნება, თუ რატომ შეთქმულა შეთქმულთა არა ჰავაზე? განა გასაკვირველი იქნება, თუ ჩვენი „მსახიობნი“ კვირის სიკვდილზე ისე ლაპარაკობდნენ, თითქოს ჩვენებური ვლენი სამობაო გოქის დაკვლაზე ესაუბრებოდა თავის მეზობელსა? ვიცი, ამ სიტყვებს მიწყენენ ჩვენი მსახიობნი, მაგრამ რა უყუო, არ შემიძლიან ის არა მისტეკა, რაც თვალთ ვნახე. ეს ის მსახიობნი არიან, რომ ჩვენს დასამსიური სკენების წარმოდგენა უნდადო, ხოლომე, ზოგიერთ მათგანს, წარმოადგინეთ, სავალდებულო როლ-საკვირებზე ხშირად. ჩვენ დამსწრენი ვართ „Madame X—სა, ანუ „პატარა კახისა“, სადაც მათს თეიმურაზს თუ რევაზს მზავსი მანიკენები ასრულებდნენ. განა საკვირველი იქნება ყველა ამას შემდეგ, რომ თეატრი დაქინების გზას დადგეს?

მაგრამ დაუბრუნდეთ ორ მოქმედ პირსაც: ანგონოსსა (მატარაძე) და კახოსს (იშხენლ). ანგონოსი, როგორც მოქმედი პიროვნება, უფრო კარგად არის განვითარებული ამ პიესაში, რის გამოც მსახიობს მეტად შენაში აქვს თვით ბრუტოსის კი დასარდილოს თავის ადგილოვანებული მონოლოგებითა. და ჩვენ? ჩვენ რას ვხევათ მატარაძის ანტონოსში? ძალიან უცნობ ანტონოსში! მართალია, როლი ჩინებულია იცოდა, არც ერთი სიტყვა არ მამოძირკვებია, მაგრამ იგი მამქანასა ჰვავდა, რომელიც ერთ ხმაზე არა-

მეფეპილი ავალი

გუაპსე (შავი ზღვის გუბ.) იყო დრო როდესაც ტუაპსეში

